

навчання доцільно використовувати як під час вивчення нового матеріалу, так і в ході закріплення та контролю знань, умінь та навичок.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібн. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко / За ред. О.І. Пометун. – К.: Видавництво А.С.К., 2004 – 192 с.
2. Редько В. Інтерактивні технології навчання іноземної мови / В. Редько // Рідна школа. – 2011. – №8–9. – С. 28–36.
3. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: Колективна монографія / С.Ю. Ніколаєва, Г.Е. Борецька, Н.В. Майєр, О.М. Устименко, В.В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю. Ніколаєвої; техн. ред. І.Ф. Соболевої]. – К.: Ленвіт. 2015. – 444 с.
4. Хоменко А. Суб'єкт-суб'єктні відносини як основа реалізації сучасної парадигми вищої освіти в Україні / А. Хоменко // Педагогічні науки. – 2015. – № 64. – С. 66–74.
5. Шевчук П. Інтерактивні методи навчання: навч. посібник. / За заг. ред. П.Шевчука і П.Фенриха. – Цецін: Вид-во WSAP, 2005. – 170 с.

Гришук Ю.

Науковий керівник – доц. Зубрик А. Р.

РОЗВИТОК КРЕАТИВНО-КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Один із видів розумової діяльності людини – це критичне мислення, що характеризується високим рівнем інтелектуального сприйняття, розумінням і об'єктивним підходом до навколишнього інформаційного поля. Розвиток критичного мислення є невід'ємною частиною модернізації сучасної школи загалом і оптимізації навчання англійської мови зокрема.

Мета статті – розглянути необхідність та методи формування та розвитку креативно-критичного мислення учнів при вивченні англійської мови в сучасних умовах.

Актуальність розвитку креативно-критичного мислення обумовлена практичною потребою суспільства в особистості, яка володіє певними якостями мислення. Ця потреба заснована на розвитку тенденції просування країни до вільного суспільства, якому відповідає вільна творча особистість. Свобода мислення має на увазі його критичну спрямованість. На уроках англійської мови формування критичного мислення здійснюється перш за все, завдяки таким видам мовленнєвої діяльності, як читання, письмо і усне мовлення.

Визначити, що таке критичне мислення не просто, тому що воно може означати зовсім різні речі для різних людей в різних контекстах і культурах. За словами Р.Х. Енніса, критичне мислення можна описати як, «... розумне рефлексивне мислення, яке зосереджується на прийнятті рішення в що вірити і що робити» [6, с. 47]. Взагалі, критично осмислювати питання означає розглядати це питання з різних точок зору, досліджувати та піддавати сумніву будь-які можливі припущення, що можуть лежати в основі питання, а також вивчати можливі альтернативи [5, с. 3].

На нашу думку, критичне мислення виводить заняття на якісно вищий рівень оскільки заняття, які містять елементи критичного мислення, як правило, є цікавішим і привабливішим. Також залучення питань, які сприяють критично-креативному мисленню, допомагає створити в класі більш виразну атмосферу колективу. Учні розуміють, що вони працюють разом і від їхніх дій залежить успіх цілої групи, тому з більшою активністю будуть брати участь у роботі на уроці. Розглянемо, наприклад, два можливих завдання для обговорення, пов'язаних з навколишнім середовищем:

Перше завдання – узагальнити основні проблеми навколишнього середовища.

Друге – окреслити проект листа, адресованого меру міста, для вирішення екологічних проблем у місті та його околицях. Хоча вчитель може вважати обидва підходи рівноцінними з точки зору того, наскільки добре вони сприяють використанню мови в класі, але стає ясно, що друга тема буде більше заохочувати та зацікавлювати учнів.

Стратегії розвитку критичного мислення, що застосовуються при формуванні компетентності у читанні на уроках англійської мови, можуть бути успішно використані і на інших предметах. Список стратегій включає: анотування тексту, попередній перегляд, контекстуалізація, постановка питань учнями, рефлексія, викладання тексту в загальних рисах та стислий виклад, висловлення власної думки, порівняння та протиставлення різних текстів, що мають спільну тематичну спрямованість [1, с. 25].

На уроках англійської мови можна використовувати не тільки вищезгадані види стратегій, але й цілий арсенал інших прийомів і методів, які сприяють розвитку критичного мислення на різних етапах навчання, наприклад:

- створення «кластерів» при введенні нових тим, що будують асоціативне поле, що власне являє собою мозковий штурм;

- визначення причинно-наслідкових зв'язків та підведення підсумків на основі особистої інтерпретації;
- створення медіатекстів, оголошень, написання продовження оповідань або власної кінцівки;
- визначення факту і вимислу, простежування зв'язків між змістом літературного тексту, особистим досвідом учня і реальним світом [1, с. 25—26].

Розвиток критичного мислення при вивченні англійської мови потрібно розглядати в сфері його лінгвістичних особливостей. На думку Виготського Л.С., думка не просто виражає слова, вона існує завдяки їм [2, с. 98—99].

Слід зазначити, що створення креативного середовища включає в себе ряд елементів, серед яких: опора на принцип креативності, готовність вчителя до творчої діяльності, використання ефективних освітніх технологій, надання переваги змістовній оцінці в системі оцінюванні результатів діяльності учнів, що сприятливо впливає на мотивацію учнів до творчої діяльності та створення ситуації успіху [3, с. 86—87].

Викладач може сприяти формуванню мотивації використання критичного мислення в учнів різними засобами. Одним з таких засобів є метод проблемно-розвиваючого навчання. Кожен метод містить сукупність прийомів залежно від їх поєднання і розміщення найповніше виконує ту чи іншу функцію. Проте окремо взятими прийомами та методами неможливо сформувати і розвинути мотивацію, оскільки кожний метод здійснює свій вплив на її розвиток [4, с. 61].

Дослідники виділяють характерні риси учня, який володіє критичним мисленням, а саме:

- дає оцінку твердженням і пропонує власні аргументи;
- при необхідності визнає брак інформації або обмеженість свого розуміння;
- прагне до пошуку нових рішень;
- намагається досліджувати думки або постулати, які містяться в тексті і зіставляє їх з фактами;
- має певний набір критерій необхідних для аналізу ідей;
- уважно слухає інших учнів і готовий висловити власну точку зору;
- шукає докази для підтвердження своїх ідей;
- розглядає пошук критичної інформації як невід'ємну частину процесу пізнання;
- вміє робити логічні висновки на основі отриманої інформації;
- добре розуміє підтекст окремих тверджень і тексту загалом [3, 87—88].

Підсумовуючи вищесказане зазначимо, що запропоновані креативно-критичні методи формування та розвитку креативно-критичного мислення є лише спробою вийти за рамки традиційних форм навчання, реалізувати давнє бажання розширити адаптаційні можливості молодій людині, розвиваючи її особистісний потенціал і здатність до комунікативної імпровізації та покращити важливі показники успішної учнів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Власова Е. Б. Развитие критического мышления при обучении английскому языку / Е. Б. Власова // Иностранные языки. — 2010. — № 10. — С. 24—27.
2. Выготский Л. С. Мышление и речь. Психологическое исследование / Л. С. Выготский. — М. — Л. : Гос. Эконом. Изд-во, 1934. — 233 с.
3. Головань И. В. Создание креативной образовательной среды на уроках иностранного языка / И. В. Головань // Иностранные языки в школе. — 2012. — № 2. — С. 86—89.
4. Зубрик А. Р. Новітні форми та методи роботи у підготовці фахівців із гуманітарних дисциплін / А.Р. Зубрик // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. — 2016. — № 13(2). — С. 61—65.
5. Курочкіна В. С. Развитие критического мышления на занятиях з іноземної мови / В. С. Курочкіна, Н. О. Теплухіна // Англійська мова та література. — 2017. № 1—3 (515—517). — С. 3—7.
6. Ennis, R. H. Critical thinking: What is it? / R. H. Ennis // Philosophy of education. — 1993. — P. 76—80.

Довбня М.

Науковий керівник – доц. Довбуш О. І.

THE “CHICK LIT” GENRE THROUGH POSTFEMINIST LENS

Research in postfeminist fiction has been carried out quite recently. The following American scholars were most interested in the field: R. Bradford, P. Cambell, C. Mazza, J. Drake, A. Phillips, S. Mills, J. Maher, M. Young, J.R. Mcmillan. **The aim** of the article is establishment of the main language features peculiar to the novels of “chick lit” from the postfeminist perspective.

The notion of postfeminism emerged in the 1990s as a result of an avalanche of conceptual conflicts of feminism in the 1980s and the 1990s. A modern woman deals with contradictory ideologies, thus trying to be successful. On the one hand, she does her best to advocate her femininity, i.e. to seem kind, friendly, well brought, fair